

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.816/2017/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Deák Róbert ügyvéd által képviselt **felperes neve(címe)**szám alatti lakos felperesnek – a dr. Kandra Károly ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti lakos alperes ellen személyiségvédelmi igény érvényesítése iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 2017. július 5. napján kelt 6.P.20.963/2016/27. sorszámú ítélete ellen az alperes részéről 29. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

R É S Z- É S K Ö Z B E N S Ő Í T É L E T :

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét rész- és közbenső ítéletnek tekinti, annak közbenső ítéleti rendelkezését az alábbiak szerint újraszövegezi:

Megállapítja, hogy a felperes sérelemdíj iránti követelésének jogalapja fennáll a részítéletben az alperes terhére megállapított magatartással okozati összefüggésben a felperesnél felmerült immateriális hátrányokért.

Az elsőfokú bíróság részítéleti rendelkezéseit **helybenhagyja**.

Kötelezi az alperest, 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 60.000,- (Hatvanezer) forint első- és másodfokú eljárási költséget, és az államnak – külön felhívásra – 210.000,- (Kettőszáztízezer) forint le nem rótt elsőfokú és fellebbezési eljárási illetéket.

A rész- és közbenső ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperes 2014. július 15-én (**település 1 neve**)-n vadkár elhárító vadászon vett részt a lesen ülve. Az alperes lánya ugyanezen a napon a területen két kutyát sétáltatott, időközben pórázukat levette, majd az állatok elfutottak. A felperes észlelte a les felé futó kutyákat, ezért őket – azt feltételezve, hogy nyulat üldöznek – lelőtte.

Az alperes lánya telefonon értesítette az alperest, hogy a kutyákat nem találja, ezért az alperes is a helyszínre ment. A felperes és közte a kutyák hollétét illetően szóváltás alakult ki, melynek során az alperes a vadászlest feldöntötte, aminek következtében a felperes bal ugrócsontjának törését szenvedte el. Sérülése 8 napon túl gyógyult.

A káresemény helye és a vadászles a ... Vadászati Közösség, mint vadászatra jogosult területén található.

A felperes ellen az alperes feljelentése nyomán állatkínzás vétségének, míg az alperes ellen hivatalból súlyos testi sértés büntetének megalapozott gyanúja miatt indult nyomozás.

A felperes ügyében a (**település 2 neve**)-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya 2014. július 17-én kelt .../2014. bü. számon a nyomozást a Be. 190. § (1) bekezdés b) pontja alapján megszüntette, mivel a nyomozás adatai alapján nem volt megállapítható bűncselekmény elkövetése és az eljárás folytatásától sem volt eredmény várható. Az alperes ennek kapcsán előterjesztett panaszát a

(település 2 neve)-i Járási Ügyészség 2017. január 3-án B.469/2014/5. számú határozatával elutasította.

Az alperes ellen indult ügyben a (település 2 neve)-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának 2015. január 15-én kelt ...2014. bü. számú tájékoztatása szerint a nyomozást befejezte, annak iratait megküldte a (település 2 neve)-i Járási Ügyészségnek, amely 2015. február 3-án B.... számú határozatával az alperessel szemben indult bűnügyben a vádemelést kettő év időtartamra elhalasztotta. Indokolásában tényként rögzítette, hogy az alperes a magaslest felborította, ezzel a felperesnek 8 napon túl gyógyuló sérülést okozott. A vádemelés elhalasztása mellett szolt büntetlen előélete és az, hogy a bűncselekmény elkövetésére kutyáinak elvesztése miatti elkeseredett, felindult állapota vezette, ezért megalapozottan feltételezhető, a lefolytatott büntetőeljárás elegendő tanulság volt számára. Az alperes a határozat ellen panasszal nem élt.

A felperes keresetében kérte megállapítani, hogy az alperes megsértette testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi jogát, és ezért 1.500.000,- forint összegű sérelemdíjat igényelt. Hivatkozott a Ptk. 2:42. § (1) és (2) bekezdésére.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Egyúttal viszontkeresetet terjesztett elő, melyben annak megállapítását kérte, hogy kutyáinak lelövésével a felperes megsértette a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt, általános védelem alatt álló, magánélethez fűződő személyiségi jogát, egyben emiatt 1.500.000,- forint sérelemdíjra tartott igényt.

A felperes a viszontkereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes azon magatartásával, mely szerint 2014. július 15-én az esti órákban, (település 3 neve) külterületén felborította a felperes által használt vadászlest és annak következtében a felperes 8 napon túl gyógyuló sérülést szenvedett, megsértette a felperes testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi jogát. Ennek következtében a felperes sérelemdíjra jogosult. Az alperes viszontkeresetét elutasította. Indokolásában tényként állapította meg, hogy az alperes az ellene folyt nyomozati eljárásban elismerte a magasles felborítását, mellyel a felperesnek 8 napon túl gyógyuló sérülést okozott. Az alperes érvelésével szemben nem találta bizonyítottnak, hogy a felperes őt megfenyegette volna, és ez vezetett a les felborulásához. Lényegesnek tartotta azt a körülményt is, hogy az alperes az ellene indult nyomozás során a (település 2 neve)-i Járási Ügyészség vádemelést elhalasztó határozatával szemben panasszal nem élt.

A viszontkeresettel összefüggésben ugyanakkor kiemelte, a felperes a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény (Vt.) 30. § (3) bekezdésének megfelelően járt el, amikor a vadat üldöző kutyákat a vadászterületen lelőtte. Az alperes lánya viszont szabálysértést követett el azzal, hogy az állatokat póráz nélkül elengedte, kóborolni hagyta. Utalt a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról szóló 2012. évi II. törvény 193. § (1) bekezdés b) pontjára. Kifejtette, az a tény, hogy a kutyák felügyelet nélkül voltak a vadászterületen és vadat üldöztek, jogszerűvé tette a felperes eljárását. Hozzátette, az alperes lányának felróható magatartása miatt alappal nem hivatkozhat saját személyiségi joga sérelmére a Ptk. 1:4. § (3) bekezdése alapján, következésképpen a viszontkereset alaptalan.

A közbenső ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása, a kereset elutasítása és a viszontkeresetnek való helytadás érdekében.

Továbbra is állította, a felperes – kezében puskával – közvetlen támadásra utalóan fenyegette, a les emiatt, magatartásától függetlenül borult fel. Következtetése szerint a jogos védelmi helyzetben

cselekedetének a jogellenesség kizárt. Ugyanakkor véleménye az volt, a felperes jogellenesen lőtte le a kutyákat, mert azok nem vadászterületen, hanem a **(település 3 neve)** Község Önkormányzatának kizárólagos tulajdonában álló földúton szaladtak, így ott az elsőfokú bíróság által hivatkozott Vt. 30. § (3) bekezdése alapján őket nem lehetett volna kilőni. Hangsúlyozta, a nyomozás során a felperes mindvégig tagadta a kutyák lelövését, így az általa küldött sms sem idejére, sem tartalmára nézve nem képezhet perdöntő bizonyítékot, **(tanú neve)** tanú pedig nem tekinthető érdektelennek. Nem támasztotta alá objektív adat azt sem, hogy a kutyák nyulat üldöztek volna. Mivel így a Vt. 30. § (3) bekezdésében foglalt konjunktív feltételek hiányosak, a felperes jogellenesen lőtte ki a kutyákat, a Ptk. 1:4. § (3) bekezdésére alapított viszontkereset megalapozott.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **alaptalan.**

Mindenekelőtt magyarázatot igényel, hogy miért tekintette az ítéletábra az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét rész- és közbenső ítéletnek.

A közbenső ítélet a jogalap és az összecszerűség (mennyiség) szerint elkülöníthető követelés iránt folyó perben a jogalap fennállását előzetesen megállapító bírósági határozat. A közbenső ítélet tartalmilag tehát megállapítást, még hozzá kizárólag pozitív megállapítást tartalmaz, mert ellenkező esetben – a kereset vagy viszontkereset jogalapjának hiánya miatt – az összecszerűség kérdése is tárgytalanná válik (Pp. 213. § (3) bekezdés), vagyis ez utóbbi esetben a kereset ítélettel való elutasításának van helye.

Részítélet hozatalára akkor kerülhet sor, ha több kereseti kérelmet terjesztettek elő vagy a kereseti kérelem egyes részei önállóan elkülöníthetők, és a külön eldönteni kívánt kérdések vonatkozásban további tárgyalásra nincs szükség, de a többi kereseti kérelem vagy beszámítási kifogás eldöntése végett a tárgyalást el kell halasztani (Pp. 213. § (2) bekezdés).

A felperes tartalmilag több kereseti kérelmet terjesztett elő: egyrészt az alperes jogellenes magatartása miatt személyiségi jogsértés megállapítását, mint objektív szankciót, továbbá sérelemdíjat igényelt. Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletében a jogsértés folytán megállapította a felperes személyiségi jogának megsértését, mely valójában részítélet, hiszen ezzel a felperes egyik, jól elkülöníthető kereseti kérelméről maradéktalanul döntött. Ezzel szemben a sérelemdíjra való jogosultság megállapítása közbenső ítéleti rendelkezésnek minősül, mert ezzel a sérelemdíj iránti kereseti kérelem jogalapjának fennálltáról határozott a bíróság. Ez utóbbi alapja éppen a részítéletben megállapított jogsértés. Ugyancsak részítéleti rendelkezés az alperes viszontkeresetének teljes elutasítása. Ennek oka, hogy azt bár teljes egészében elbírált az elsőfokú bíróság, mégis maradt az ellenérdekű fél, a felperes oldalán összecszerűen el nem bíralt kereseti követelés. Ennek folytán tekintette az ítéletábra az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét rész-és közbenső ítéletnek.

A jogvita elbírálására – ahogy azt az elsőfokú bíróság is helyesen fejtette ki – a jogsértés időszakából adódóan a 2013. évi V. törvény (Ptk.) rendelkezései irányadók, amely általános jelleggel védi a személyiségi jogokat (Ptk. 2:42. § (1) bekezdés). A 2:42. § (2) bekezdése generálklauzulaként rögzíti, hogy az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, míg a 2:43. § a) pontjában kifejezetten nevesíti a testi épséghez és az egészséghez fűződő jogot. Elvileg minden személyiségi érdeksérelmet okozó, illetve azt veszélyeztető magatartás jogellenes, mégis vannak olyan körülmények, amelyek fennállása esetén a személyiségi jogsértés jogellenessége kizárt.

A jogsértéshez kapcsolódóan a Ptk. objektív szankciók, illetőleg sérelemdíj alkalmazását teszi lehetővé. Az objektív, azaz felróhatóságtól független szankciókat a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a-e) pontjai sorolják fel. A sérelemdíjról szóló rendelkezés a 2:52. §-ában szereplő, eltérő jellegű jogkövetkezmény. Funkciója kettős: egyrészt közvetett kompenzáció a sérelmet szenvedett fél részére az őt ért immateriális hátrányokért, másrészt a sérelmet okozó számára preventív jellegű magánjogi büntetés. Mértékének megállapításához az eset összes körülményének vizsgálata szükséges, ilyen a jogsértés súlya, hatása, gyakorisága és a felróhatóság mértéke. Lényeges ugyanakkor, hogy a sérelemdíj fizetésre kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni (Ptk. 2:52. § (2) bekezdés).

Az ítéletábra a felperest ért személyiségi jogsérelem kapcsán alaptalannak találta az alperesi védekezést. Helyesen értékelte és fogadta el ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság a nyomozás során keletkezett iratokat. Ezek azért fontosak, mert a peres felek és az ügy releváns tanúja, a felperes lánya az eseményekhez közeli időpontban abban az eljárásban lett meghallgatva. A **(település 2 neve)**-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Alosztályán 2014. július 15-én készült jelentés szerint pedig mind az alperes, mind lánya egybehangzóan adták elő, hogy a peres felek közötti szóváltást követően az alperes borította fel a vadással együtt a lest. A jelentés tartalmát egyébként a tárgyaláson megerősítette **(tanú 2 neve)** rendőr is tanúvallomásában (18. jegyzőkönyv 2. oldal), és az alperes tevéleges magatartását erősíti a **(település 2 neve)**-i Járási Ügyészség B.... számú, vádemelést elhalasztó jogerős határozatának indokolása is. Eszerint a halasztásra éppen azért került sor, mert az alperes cselekménye ugyan – az ügyész álláspontja szerint – alkalmas a Btk. szerint minősülő súlyos testi sértés büntetének megállapítására, büntetlen előélete, a bűncselekmény elkövetésének körülményei miatt mégis megalapozottan feltételezhető, a lefolytatott büntetőeljárás elegendő tanulság volt számára, hogy a jövőben bűncselekményt ne kövessen el. Nyilvánvaló, hogy az alperes beismerése nélkül az ügyész nem jut erre a következtetésre, vagyis vádemelést elhalasztó határozatot nem is hoz. A polgári per tényállásának megállapítása szempontjából lényeges továbbá, hogy az alperes a határozat ellen panasszal nem élt, ezzel elfogadta annak megállapításait, ezt cáfoló későbbi, jelen perbeli tényállítását viszont az eljárás során nem bizonyította (Pp. 164. § (1) bekezdés). Azzal, hogy felborította a vadászlest, a felperesnek sérülést okozott, megsértette a testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi jogát (Ptk. 2:43. § a) pont).

Kétségtelen, hogy a jogos védelmi helyzet, amíg annak túllépése nem következik be, a személyiségi jogsértések körében is jogellenességet kizáró ok (6:520. § b) pont), a helyzet fennálltát, és ennek bizonyítása után saját magatartásának arányosságát az arra hivatkozó alperesnek kellett volna bizonyítania. Erre utaló releváns bizonyíték azonban a peranyagban nincs. Még a büntetőeljárásban általa előadottak sem támasztják alá hivatkozásának tényalapját.

Mindezek alapján a felperes objektív szankció iránti igénye alapos, ahogy ezzel a sérelemdíj iránti követelés jogalapja is fennáll.

Az ítéletábra a viszontkeresetben előadottak kapcsán fontosnak tartja hangsúlyozni, hogy a személyiségi jogi per a jogrendszerben elfoglalt helyénél, szerepénél fogva alkalmatlan bármely más jogterületre tartozó vita eldöntésére, ami egyben azt is jelenti, hogy nem szolgálhat sem általános, sem speciális jogorvoslati fórumként. Éppen ezért a személyiségi jog megsértésének megállapítására csak az adhat alapot, ha azt a fél személyiségének lényegét alkotó ismérvek miatt követik el.

A Ptk. a személyiségi magánjogi védelem középpontjába az emberi méltósághoz való jogot helyezi, ezt tekinti minden nevesített és nem nevesített személyiségi jog „anyajogának”. A törvény a

generálklauszula pozíciójának megerősítése és absztrakciós szintjének megemlése mellett külön rendelkezéseket tartalmaz a gyakorlatban már kikristályosodott személyiségi jogok védelméről. Ennek a megoldásnak a célja éppen az, hogy továbbra is elsősorban e kategóriák mentén valósulhasson meg a személyiségi jogok védelme. E jogok többsége besorolható a nevesített esetek valamelyikébe. A polgári jogi személyiségvédelem köre viszont nem azonos az alapjogok katalógusával. Kétségtelen, hogy bizonyos alapjogok megsértése a személyiségi jogok magánjogi védelme körében is szankcionálható, de ezeknél is eltérőek az érvényesítésüket szolgáló jogi eszközök.

Az alperes kutyái lelövésével összefüggésben az Alaptörvény VI. Cikkének, valamint a magánélethez való jogának a megsértését állította. Ennek vizsgálatánál mindenekelőtt abból kellett kiindulni, hogy az alperesnek olyan magatartást kellett állítania, ami személyiségének érvényesítését olyan módon korlátozza, gátolja, hogy az személyiségi jogsérelmet is megvalósít. A személyiség érvényesítése azonban nem korlátlan, azt a törvény, illetve mások jogai, mások személyiségének szabad érvényesülése szükségszerűen korlátozza, behatárolja. Ezért csak azok a behatások lehetnek személyiségi jogot sértőek, amelyek elviselésére a személy az együttélés követelményeiből adódóan nem köteles, illetve a mindennapi élettel együttjáró kockázatokat, kellemetlenségeket meghaladják.

Az alperes által hivatkozott magánélet megsértése (Ptk. 2:43. § b) pont) – ahogy azt az Alkotmánybíróság korábban 15/1991. (IV. 13.) AB határozatában kifejtette – a magánszférához fűződő jog része. A Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 17. cikkének rendelkezése szerint senkit sem lehet alávetni a magánéletével, családjával kapcsolatban önkényes beavatkozásnak. Általában akkor tekinthető a beavatkozás önkényesnek, ha az az érintett akaratával, szándékával kifejezetten ellentétes, illetve arról az érintettnek nincs tudomása, és a beavatkozást gondosan mérlegelt egyéb körülmények sem indokolják. Különösen ilyennek kell tekinteni a mások intim szférájába való illetéktelen beavatkozást. A magánéletbe való beavatkozás akkor sérti a személyiségi jogot, ha önkényes, indokolatlan és szükségtelen. A magánélethez való jog valójában az egyénhez kapcsolódó adatok, életének intim részletei, gondolatai, vagyis a rá vonatkozó ismeretek feletti önrendelkezési jogot jelenti, amit az utóbbi időben bizonyos mértékig kiterjesztettek a saját választás szerinti, külvilágbeli személyes életvitelre is, ami a külvilághoz kapcsolódó önfejlesztésben, önmegvalósításban nyilvánul meg. Garantált védelme nem terjed ki az egyén közvetlen környezetével kialakított valamennyi kapcsolatára, így a háziállatokkal kialakult érzelmi kötődés is kívül esik ezen a körön, nem tartozik a gazda magánéletének körébe. Ilyen tartalmú megállapítást tett a X. kontra Izland ügyben Emberi Jogok Európai Bizottsága (6825/74. Döntések és Jelentések 5. évf. 86-87. oldal). Álláspontját egyebek mellett azzal indokolta, hogy a kutya tartása már az állat természeténél fogva is szükségképpen mások életébe való beavatkozással jár. Ebben a kontextusban tehát az alperes kutyáinak lelövése magánélethez fűződő jogának sérelmét nem eredményezheti. Ez már csak azért sem lehetséges, mert a magyar jogban nem a magánélethez fűződő jog az egyes személyiségi jogok anyajoga, hanem az emberi méltóság.

Az állatokra a dologra vonatkozó szabályokat a természetüknek megfelelő eltéréseket megállapító törvényi rendelkezések figyelembevételével kell alkalmazni (Ptk. 5:14. § (3) bekezdés), vagyis a fél a tulajdonjog védelmére vonatkozó szabályok szerint léphet fel az őt ért sérelemért. Mindezek alapján tehát az alperes által hivatkozott jogcímen a felperes felelőssége nem állapítható meg.

Az ügy eldöntése szempontjából ezért nem volt relevanciája annak, hogy a kutyákat a felperes vadászterületen lőtte-e ki. Megjegyzi azonban az ítéletábla, hogy az alperes lánya tisztában volt azzal, hogy a kutyák vadászterületen, illetve annak közelében tartózkodnak, mégis póráz és rájuk való fokozott figyelem nélkül sétáltatta őket. Ekörben értékelendő az alperes és lánya egybehangzó előadása, hogy ezen a területen rendszeresen sétáltatták a kutyákat és tisztában voltak azzal is, hogy az nem kijelölt kutyasétáltató (4. sz. tárgyalási jegyzőkönyv 7. oldal). **(Alperes lánya neve)**-nek a

(település 2 neve)-i Rendőrkapitányság **(település 4 neve)**-i Rendőrőrsén 2014. július 16-án tett vallomásából egyértelműen kitűnik, tudta azt is, hogy vadászok vannak vagy lehetnek a környéken, akik vadra lőhetnek. Ennek ellenére ide vitte sétálni az állatokat, pórázukat levette, ezáltal számolnia kellett azzal, hogy a – helyszíni szemle megállapításai szerint – füves, gazos, sáros, búza- és kukoricatáblával határos földútról a kutyák bármikor kitörhetnek a vadászterületre, melyet éppen az alperes által csatolt térképmásolat alapján minősített ekként a ... Megyei Kormányhivatal **(település 5 neve)**-i Járási Hivatala. Vadászterületen pedig adódhat olyan szituáció ami akár jogszerű lelövésüket is eredményezheti (Vtv. 30. § (3) bekezdés).

Összegezve: az ügyben fel sem merülhet a kutyák lelövése kapcsán az alperes magánélethez fűződő személyiségi jogának sérelme.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság – rész- és közbenső ítéletnek tekintett – közbenső ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján tartalmilag helybenhagyta. A közbenső ítéleti rendelkezés újraszövegezésénél figyelemmel volt arra, hogy a felperes által igényelt objektív szankció alkalmazásánál (részítéleti rendelkezés) jogsértő magatartása megállapításra került.

A részítéleti, viszontkeresettel összefüggő rendelkezés folytán az alperes első- és másodfokú perköltség megfizetésére köteles (4/2009. (XII. 14.) PK vélemény) a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján, melynek meghatározott mértéke a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontján, valamint (5) és (6) bekezdésén, mérlegelésen alapul.

A 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése alapján köteles a viszontkeresetben érvényesített igény figyelembe vételével a le nem rótt elsőfokú és fellebbezési eljárási illeték viselésére.

Szeged, 2018. április 6.

Dr. Kiss Gabriella s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bánfalvi-Bottján Csilla s.k.
előadó bíró

Dr. Bálint Attila s.k.
táblabíró